ការអភិវឌ្ឍន៍មនុស្ស-អាទិភាពសង្គមនៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ

សេចក្តីថ្លែងការរួមរបស់ម្ចាស់ជំនួយស្តីអំពីការអភិវឌ្ឍន៍មនុស្ស-
អាទិភាពសង្គមនៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ

ថ្លែងដោយលោកស្រីវេជ្ជបណ្ឌិត Suomi Sakai អ្នកសំរបសំរួលស្តីទីរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ
នៅក្នុងការប្រជុំរបស់គណៈកម្មការសំរបសំរួលជំនួយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល (GDCC)
ថ្ងៃទី ៤ ខែមិនា ឆ្នាំ ២០០៨, ភ្នំពេញ ប្រទេសកម្ពុជា

ឯកឧត្តម អស់លោក លោកស្រី,

១. ក្នុងនាមជាដៃគូម្ចាស់ជំនួយ យើងសូមស្វាគមន៍ដល់ការផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើការអភិវឌ្ឍន៍មនុស្ស និងអាទិភាពសង្គមដែលត្រូវបានចែងនៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំរបស់គណៈកម្មការសំរបសំរួលជំនួយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល (GDCC) នេះ ។ យើងខ្ញុំសូមឆ្លៀតយកឱកាសនេះដើម្បីផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើការរីកចំរើននៅក្នុងផ្នែកទាំងនេះ ដែលជាបញ្ហាជាទិភាពសំរាប់ការគិតពិចារណា និងដើម្បីពិភាក្សាអំពីផលប៉ះពាល់របស់ច្បាប់រៀបចំអង្គការ (Organic Law) ទៅលើការផ្តល់សេវានៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន និងសមិទ្ធិផលនៅក្នុងការសំរេចបាននូវគោលដៅវិស័យសង្គមនៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និងនៅក្នុងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍ និងសុចនាករត្រួតពិនិត្យតាមដានរួមគ្នា ។

២. យើងបានឃើញនូវការរីកចំរើនដ៏ធំនៅក្នុងវិស័យសង្គមនៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ ។ ការរីកចំរើននេះរួមមាន ការប្រកាសរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាអោយប្រើប្រាស់ច្បាប់ស្តីអំពីការអប់រំ, ការបន្តនូវមូលនិធិគំនិតផ្តួចផ្តើមដើម្បីពន្លឿនការអប់រំសំរាប់ទាំងអស់គ្នា, ការអភិវឌ្ឍន៍ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យសុខាភិបាលឆ្នាំ ២០០៨-២០១៥, ការបង្កើតឡើងនូវក្រុមការងារបច្ចេកទេសសំរាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកនៅតាមជនបទ និងអនាម័យ, ការសំរេចបាននូវក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រសំរាប់សន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ, និងការពង្រាងនូវការវាយតំលៃយេនឌ័រសំរាប់ប្រទេសកម្ពុជាឆ្នាំ ២០០៨ ។

៣. ប៉ុន្តែនៅក្នុងបរិបទនេះ យើងនៅមានបញ្ហាដែលទាមទារនូវការយកចិត្តទុកដាក់:

- នៅក្នុងពេលដែលអត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនសាលាបឋមសិក្សាឆ្នាំ ២០០៦-៧ បានឡើងដល់ ៩២% នោះ មានការប៉ាន់ប្រមាណថាកុមារដែលមានអាយុស្ថិតក្នុងកំរិតបឋមសិក្សាប្រហែល ២០% មិនបានទៅរៀនជិតដល់ទេ ហើយភាគច្រើនបំផុតនៃកុមារទាំងនេះ ស្ថិតនៅក្នុងគ្រួសារក្រីក្រដែលរស់នៅក្នុងតំបន់ដាច់ស្រយាល ឬនៅជនបទ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត នៅក្នុងចំណោមកុមារដែលបានចូលរៀននៅសាលាបឋមសិក្សា មានតែពាក់

កណ្តាលប៉ុណ្ណោះនៃកុមារទាំងនេះ ដែលត្រូវបានគេរំពឹងថាអាចនៅបន្តសិក្សារហូតដល់ថ្នាក់ទី ៦ ។ ការយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំង គួរត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីធ្វើយ៉ាងណាអោយកុមារដែលរស់នៅក្នុងតំបន់ជនបទដាច់ស្រយាល និងកុមារក្រីក្រ អាចបានចូលរៀនទៅតាមអាយុកាលត្រឹមត្រូវ និងអាចនៅបន្តសិក្សានៅក្នុងសាលា ។

- ឧបសគ្គចំពោះការរីកចំរើនទៅមុខទៀតនៅក្នុងបញ្ហាវិស័យសុខាភិបាល គឺការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន មិនគ្រប់គ្រាន់សំរាប់សេវាសុខាភិបាលជូរមុខរួមទាំងប្រាក់ខែទាបរបស់បុគ្គលិក ។ គេត្រូវការកែលំអការរីកចំរើននៅក្នុងកំណែទំរង់ប្រាក់ខែមន្ត្រីរាជការ នៅក្នុងវិស័យសុខាភិបាល និងវិស័យសង្គមដទៃទៀត ។

- គំរោងប្រាក់លើកទឹកចិត្តសំរាប់ឆ្មប ត្រូវបានអនុវត្តនៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ ។ ទោះបីជាគោលដៅនៃសូចនាករត្រួតពិនិត្យតាមរួមគ្នាសំរាប់ឆ្នាំ ២០០៧ ដែលត្រូវជ្រើសរើស និងបំពាក់បុគ្គលិកឆ្មបនៅក្នុងមណ្ឌលសុខភាពដែលកាលពីមុនគ្មានបុគ្គលិកឆ្មប ជិតនឹងសំរេចបានក៏ដោយនោះ នៅចុងឆ្នាំ២០០៧ នៅតែមានមណ្ឌលសុខភាពចំនួន ១១២ ដែលមិនទាន់មានឆ្មប ។ ដោយសារទើបតែត្រូវបានអនុវត្តក្នុងពេលថ្មីៗ គំរោងប្រាក់លើកទឹកចិត្តនេះ មិនទាន់បានបង្ហាញនូវលទ្ធផលដែលគេចង់បាននៅឡើយទេ ។ ដើម្បីយល់ដឹងបានពេញលេញអំពីនិន្នាការនេះ យើងសូមស្នើរអោយមានការបង្ហាញនូវពត៌មានស្តីអំពីផលប៉ះពាល់របស់លទ្ធផលនៃគំរោងនេះនៅក្នុងការប្រជុំ GDCC លើកក្រោយ ។

- ប្រេវ៉ាឡង់ជំងឺអេដស៍នៅក្នុងចំណោមមនុស្សធំនៅបន្តថយចុះ ដែលដូចនេះហើយ កម្ពុជាបានសំរេចលើសគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍របស់ខ្លួន ។ ការធ្វើអោយមាននិរន្តរភាព និងការលើកកំពស់នូវការបង្ការដើម្បីរក្សានូវការឆ្លងថ្មីៗអោយនៅទាប ពិតជានៅតែជាអាទិភាពដ៏ចំបង ។

៤. នៅក្នុងពេលធ្វើដំណើរទៅមុខនោះ មានការបង្ហាញច្បាស់លាស់ថា អន្តរាគមន៍នៃវិស័យនីមួយៗ ត្រូវតែត្រូវបានគាំទ្រដោយប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចហ្មត់ចត់រឹងមាំ ដែលត្រូវបានគាំទ្រដោយការផ្តួចផ្តើមកំណែទំរង់ទូទៅរបស់រដ្ឋាភិបាល ដែលរួមមានការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ, កំណែទំរង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ វិមជ្ឈការ និងសហវិមជ្ឈការ ។ ពង្រាងច្បាប់រៀបចំអង្គការ (Organic Law) បានបង្ហាញអំពីការសន្យាចំពោះការអភិវឌ្ឍន៍លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ហើយយើងមានអារម្មណ៍ថា វាមានសារៈសំខាន់ នៅក្នុងការបង្កើននូវការពាក់ព័ន្ធរបស់វិស័យ សង្គមទាំងអស់ជាមួយនឹងច្បាប់នេះ ដែលរួមមានក្រសួងអប់រំ, ក្រសួងសុខាភិបាល, ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ, ក្រសួងកិច្ចការសង្គម និងក្រសួងដទៃទៀត ។ សមាជិកដ៏សកម្មរបស់ក្រសួងទាំងនេះនៅក្នុងគណៈកម្មការ ជាតិសំរាប់ការងារវិមជ្ឈការ និងសហវិមជ្ឈការ និងការពិគ្រោះយោបល់អំពីចង្កោមមុខងារដែលត្រូវធ្វើវិមជ្ឈការ នឹងក្លាយជាប្រការដ៏សំខាន់នៅក្នុងការធានាថាអាទិភាព និងគោលដៅវិស័យសង្គម ត្រូវបានគេសំរេចបាន ។ យើងក៏សូម

សង្កត់ធ្ងន់ផងដែរ ទៅលើសារៈសំខាន់នៃការបន្តផ្តល់នូវការយកចិត្តទុកដាក់ជាអាទិភាពទៅលើការងារ យេនឌ័រ និងសូមសង្កត់ធ្ងន់ថា ច្បាប់ និងបញ្ញត្តិ ដែលដោះស្រាយបញ្ហាអសមធម៌យេនឌ័រ គួរត្រូវបានពង្រឹងដោយមានយន្តការទទួលខុសត្រូវ ត្រឹមត្រូវ ។

៥. យើងសូមស្នើរអោយមានការផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់គ្រប់គ្រាន់ នៅក្នុងការពង្រឹងការធ្វើផែនការ ដែលមានការចូលរួមនៅថ្នាក់ក្រោម. យន្តការផ្ទេរហិរញ្ញវត្ថុ និងយន្តការទទួលខុសត្រូវ ដើម្បីអោយអ្នកក្រីក្របំផុត និងអ្នកដែលងាយរងគ្រោះបំផុត អាចបញ្ចេញសំលេងនៅក្នុងការកំណត់អំពីតំរូវការ និងការបែងចែកធនធាន ។ យើងសូមសង្កត់ទៅលើសារៈសំខាន់របស់ក្រុមប្រឹក្សាខេត្ត និងស្រុក និងការផ្ទេរអំណាច និងធនធានគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីគាំទ្រ ដល់មុខងារទាំងនេះ និងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ ។

៦. និយាយរួមគឺថាយើងមានសេចក្តីរីករាយ ដោយសារមានឱកាសនេះ ដើម្បីពិភាក្សាអំពីបញ្ហាអភិវឌ្ឍន៍សង្គមដែលជាគន្លឹះដ៏សំខាន់ៗ សំរាប់លើកកំពស់ជីវភាពរបស់ស្ត្រី កុមារ និងបុរសកម្ពុជា ។ មានអាទិភាពសំខាន់ៗជាច្រើននៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងការនេះ ដែលទាមទារអោយមានការយកចិត្តទុកដាក់ជាបន្ទាន់ ។ យើងទន្ទឹងរង់ចាំដល់ការត្រួតពិនិត្យតាមដានដំណើរការនេះ នៅក្នុងការប្រជុំ GDCC និង CDCF នាពេលអនាគត និងការរក្សានូវការផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើការផ្សារភ្ជាប់ដ៏មានសារៈសំខាន់ រវាងអាទិភាពអភិវឌ្ឍន៍មនុស្ស អភិបាលកិច្ច និងគោលដៅសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ។